

Luide oproep aan nieuw kabinet

Trek portemonnee voor *primair onderwijs*

De actiegroep is ook realistisch: 'We hebben de bonden echt nodig.'

Een salaris in het primair onderwijs dat gelijk is aan dat in het voortgezet onderwijs, én minder werkdruk, dat is waar PO in Actie voor strijdt. Om dat voor elkaar te krijgen presenteerde de actiegroep samen met vakbonden en PO-Raad op 29 maart het manifest *Vijf voor twaalf, primair onderwijs verdient meer* met daarin de oproep aan het nieuwe kabinet om de portemonnee te trekken. Loek Schueler, voorzitter CNV Onderwijs, ontving de groep bij de vakbond: 'Knap wat jullie doen en goed dat het ons gevecht ondersteunt!'

De actiegroep PO in Actie verzamelde in een paar weken tijd ruim 34.000 Facebookleden. De groep vecht voor iets dat CNV Onderwijs in het gehele onderwijs nastreeft: hogere salarissen en minder werkdruk. Jan van de Ven (leraar op een school voor asielkinderen) en Thijs Roovers (leerkracht in Amsterdam) vertegenwoordigen PO in Actie naar buiten toe. Ze willen samen met vakbonden en werkgevers een front vormen tegenover de politiek. De groep was de week voor de presentatie van het manifest bij CNV Onderwijs op bezoek voor een gesprek met voorzitter Loek Schueler, de cao-onderhandelaars van de bond en leerkrachten uit het veld.

HANDTEKENING

Het is vroeg in de avond, een bespreking na werktijd. Nog voor er bekeken wordt wat CNV Onderwijs en PO in Actie aan elkaar kunnen hebben, komen pizza's en cola op tafel. Geen uitgebreide maaltijd, er is haast geboden. Want nu de Kamerverkiezingen voorbij zijn en er geformeerd wordt, wil de groep invloed uitoefenen op regeringsbeleid en de miljarden waarmee geschoven wordt in budgetten. Jan van de Ven: 'Een hoger salaris was geen onderwerp in de politieke programma's, het moet nú op de agenda. We mogen dit momentum niet laten glippen.' Loek Schueler tekent het bonnetje van de pizzakoerier. Een handtekening die Van de Ven en Roovers maar wat graag ook onder hun manifest zouden zien. Schueler begint met een compliment: 'Jullie effect is groot. Knap! En jullie ondersteunen ons in onze strijd: meer salaris en minder werkdruk voor leerkrachten in het primair onderwijs.'

AANTREKkelijk BEROEP

Dat hogere salaris is niet voor een groter Zwitsers horloge, of een Finse sauna in de achtertuin. 'Nee, we moeten de twijfelende studenten overhalen én zorgen dat collega's die nu het onderwijs

verlaten juist blijven,' zegt Roovers. 'De werkdruk is hoog, er is veel uitval en ziekte.' De oplossing volgens PO in Actie: gebruik dezelfde salarisschalen als in het voortgezet onderwijs én verklein de klassen. Een keuze wil de actiegroep niet maken, hoewel de nadruk wel op salarissen ligt. Staken voor meer salaris is echter niet de grootste hobby van leraren, zegt Schueler: 'Staak je tegen bezuinigingen in het passend onderwijs, dan staat de Arena vol, maar als we onze leden vragen wat belangrijker is: meer handen in de klas of een hoger inkomen, dan kiezen ze voor meer handen en dus minder werkdruk.' Van de Ven knikt: 'Wij merken ook dat salariering minder speelt in de hoofden van mensen dan werkdruk. Dat komt volgens mij doordat er veel vrouwen in het basisonderwijs werken die hun werk als bijbaan zien. Mannen zijn vaker kostwinner. Er moeten sowieso meer mannen voor de klas in het primair onderwijs, en die letten op salaris. Dat hoor ik terug vanuit de pabo's. Als ze in het tweede studiejaar de salarisschalen zien, denken ze nu vaak: laat maar. Veel mannen zie ik de klas verlaten en doorstromen naar middenmanagement. Als je financieel pas stappen kunt maken door de klas uit te gaan, waar zijn we dan mee bezig?'

FUNCTIEMIX PUSHEN

CNV Onderwijs staat al jaren met de voeten in de klei van de Hollandse polder, hard onderhandelend om zoveel mogelijk voor elkaar te krijgen. Joop Witteveen is één van de vaste onderhandelaars: 'Met de functiemix hebben we ervoor gezorgd dat het mogelijk is salarisstappen te maken zonder de klas uit te gaan.' Arianne van Os, leerkracht in het basisonderwijs en lid van CNV Onderwijs, bevestigt: 'Het is maar net hoe het schoolbestuur ermee omgaat. Ik heb twee masters en zit nog steeds in de LA-schaal. En waarom? Omdat ik bijvoorbeeld geen bouwcoördinator ben. Dat is eigenlijk heel triest.' Witteveen knikt instemmend: 'Schoolbesturen reageren

bijna standaard door extra geld niet meteen uit te geven. En als ze te maken krijgen met krimp, ja, dan houden ze liever meer mensen in dienst in LA dan minder in LB. Maar we moeten die functiemix blijven pushen.'

OUDEERS

Van Os ziet bij haar op school te veel, vooral jonge leerkrachten vertrekken: 'We moeten die echt behouden. Want samen met het ziekteverzuim zorgt hun vertrek ervoor dat er bij ons klassen naar huis worden gestuurd.' Dat gebeurt niet overal, stelt collega-leerkracht en CNV Onderwijslid Bart Audenaerd: 'Maar juist daardoor, als je het met de collega's probeert op te vangen, hebben ouders niet door wat er speelt. Die moeten we beter informeren.' Van de Ven is het daarmee eens: 'Klopt. Dan krijgen we nog meer steun. We doen ons op deze manier sterker voor dan we zijn.' Van Os: 'In het voortgezet onderwijs is de werkdruk niet lager. Wat maakt onze baan dan minder waard? We hebben allemaal een hbo-opleiding.'

TWO ISSUEGROEP

PO in Actie doet het woord 'actie' in haar naam eer aan: het liefst zien ze resultaat door praten,

maar het woord 'staken' valt ook. 'We willen samen optrekken om een vuist te maken, iedereen moet kleur bekennen en snel zodat verdere acties niet nodig zijn.' Voorzitter Schueler wijst er op dat de politieke partijen die nu met elkaar in gesprek zijn niet allemaal evenveel over hebben voor onderwijs: 'GroenLinks en D66 wel, maar VVD en CDA hebben geen miljarden voor onderwijs in de plannen staan. En als die miljarden er wel in staan, is dat over het algemeen niet voor salarisverhoging.' Van de Ven: 'Daarom willen we snel actie, nu de formatie bezig is, er een regeerakkoord gemaakt wordt en de cao op z'n einde loopt.'

Namens CNV Onderwijs is Schueler verantwoordelijk voor vier onderwijssectoren en evenzoveel cao-onderhandelingen: 'Alleen meer salaris kost al miljarden, dan is het budget op en is er voor aanpak van werkdruk geen geld meer. Laat staan voor investeringen ergens anders in het onderwijs.'

Van de Ven houdt vol: 'Maar wij zijn aan de beurt! Het is nu tijd dat er in het primair onderwijs wordt geïnvesteerd.'

Roovers: 'Hoe kan het eigenlijk dat CNV dit niet heeft opgepakt?'

Thijs Roovers: 'We moeten de twijfelende studenten overhalen én zorgen dat collega's die nu het onderwijs verlaten juist blijven.'

Jan Van de Ven: 'Wij merken ook dat salariering minder speelt dan werkdruk.'

Joyce Rosenthal, ook cao-onderhandelaar: 'Natuurlijk hebben we dat gedaan, wat denk je? Maar niet zo op de voorgrond als jullie.' Witteveen vult aan: 'En vergeet niet een klein detail: de economische crisis waar we in zaten. In het primair onderwijs ga je altijd ten onder aan de wet van de grote getallen. Er werken zoveel mensen dat als je een klein beetje extra geeft, het meteen heel veel geld kost.' Schueler: 'Vergeet ook niet dat jullie een one issuegroep, vooruit two issuegroep zijn, en wij tig issues hebben.'

NUANCE

De nuance dat iedereen het uiteindelijk toch echt moet doen met het geld dat de regering ter beschikking stelt, wordt ook door PO in Actie begrepen. Net als dat het voor CNV Onderwijs belangrijk is om het beschikbare geld te verdelen over meer issues dan salarissen. Niet alleen in het primair onderwijs, maar over de volle breedte van het veld. Zo heeft de bond de laatste keer bedongen dat overal in het onderwijs de salarissen stegen, goed nieuws natuurlijk, maar het door de actiegroep verfoeide verschil in inkomen tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs werd er niet kleiner van. Rosenthal: 'Als iedereen met hetzelfde percentage stijgt, lopen de salarissen nog verder uiteen.'

De actiegroep is ook realistisch, aldus Van de Ven: 'Het overgrote deel van de leraren in het primair onderwijs is door ons nog niet bereikt, ondanks de Facebook-actie. Daar hebben we echt de bonden bij nodig, evenals voor de onderhandelingen natuurlijk.' En dan komt vanuit Schueler het goede nieuws voor PO in Actie: 'We zijn bereid om een gezamenlijk manifest te ondertekenen.' Een glimlach verschijnt, handen worden geschud. En vorige week was het dan zover: het manifest werd ondertekend om de politiek op te roepen de portemonnee te trekken voor meer salaris en minder werkdruk in het primair onderwijs. Gebeurt dit niet naar tevredenheid, dan zullen de vakbonden peilen of hun leden bereid zijn hiervoor actie te voeren. Zeven handtekeningen staan er onder. Er ontbreekt er nog eentje, die van het nieuwe kabinet. ■

Hoe het verschil zo gekomen is

Leraren in het basisonderwijs verdienen sinds jaar en dag minder dan in het voortgezet onderwijs. Momenteel is het maximum in schaal LA 3.482 euro en schaal LB 3.826 euro. In het voortgezet onderwijs is de beginschaal LB met een maximum van 3.978 euro, de volgende schaal LC met een maximum van 4.639 euro (allemaal bruto bedragen). Deels is het salarisverschil ontstaan doordat ooit voor het kleuteronderwijs een mbo-opleiding voldoende was. Een ander deel van de verklaring is het ontstane statusverschil tussen primair en voortgezet onderwijs. Werken in het lager onderwijs werd gezien als opstap naar een baan in het voortgezet onderwijs. Bij tussenliggende wijzigingen in salarissystematiek is er voor gezorgd dat werknemers

in het onderwijs er niet op achteruit gingen. De historische verschillen tussen beide onderwijssoorten zijn steeds in de nieuwe systematiek meegenomen. CNV Onderwijs heeft er altijd voor gepleit de laagste functie in het primair onderwijs beter te waarderen. Al in 2001 voerde de vakbond actie om iedereen een schaal 10-functie te geven (in plaats van schaal 9). In de onderhandelingen rondom het Lerarenconvenant is geprobeerd de LB-functie de standaardfunctie in het primair onderwijs te maken. Dat is toen voor 40% gelukt. CNV Onderwijs noemde dat toen 'een eerste stap'. Helaas hebben veel werkgevers zich niet gehouden aan de toen gemaakte afspraken over het percentage LB-functies.